

Pred bitko pri Bukarešti.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 29. novembra. Uradno se danes razglašala:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Jožefa. Armada generala v. Falkenhayna je v Valahiji v zmagovitem prodiranju. Močni ruski napadi v gozdnih Karpatih in ob siebenbürški vzhodni fronti izjalovili so se ob trdni vztrajnosti avstro-ogrskih in nemških čet. Naše postojanke so obdržane; za posamezne kose jarkov ve še borimo.

Italijansko in južno-vzhodno bojišče. Nobeni posebni dogodki.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 29. novembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Pri Givenchy izjalovil se je ponočni sunek neke angleške kompanije. V pokrajini Somme se je v večernih urah sovražni ogenj severno od Ancres in gozda St. Pierre-Vaast povečal.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Ničesar bistvenega. — Fronta nadvojvode Jožefa. V gozdnih Karpatih in ob siebenbürški vzhodni fronti peljal je Rus včeraj na mnogih točkah napade. Doživel je poraz; male krajevne uspehe dosegel je s krvavimi žrtvami. Armada v. Falkenhayna je na celi valaški fronti v zmagovitem prodiranju. Pred njo beži premagani sovražnik v neredu proti vzhodu.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Gibanje donavske armade stoji v sporazumu z bolj severno nastopivšimi četami. V Dobruški le neznatno bojovno delovanje. — Makedonska fronta. Po izjalovljenju razbremenilne ofenzive zveze od juga sem peljal je sovražnik včeraj le delne sunke severno-zapadno od Monastirja in pri Gruniste. Tudi tu ni mogel doseči nobenih uspehov.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Navod gospodinjam, kako naj shranjujejo krompir.

Ako hočeš obvarovati krompir v zimskem času pred gnitjem in pomoči, da se čim najmanj pokvari krompir, ki je za te v splošnost važno dragoceno živilo, pametuj ta-le navodila:

1. Pomisli, da je gomolj živ rastlinski del, kojega življenjski proces se ne sme med zimo ustaviti, ampak

le zadržati. Shrani toraj krompir tako, da se ne ustavi popolnoma gomoljev življenjski proces, pa tudi preveč ne povspejuje. Spravi krompir le za najhuje zimske mesece, nabavi si ga meseca oktobra ali novembra, ker so gomolji v tem času sveži, trdi in odporni.

2. Krompir naj ne zmrzne! Zmrzne pa pri 3 stopinjah pod ničlo po Celziju. Zabrani izcimljenje gomoljev. Izcimljenje povspejuje z višjimi stopinjami toplote (nad 8°), zlasti proti pomladi. Ne puščaj krompirja gniti! Zlasti v letošnjem neugodnem letu prav rad gnije. Gniti se pojavi, če imajo mala bitja, ki se drže zunaj krompirja, se nahajajo v njega znotranjstvi ali v šrambi za krompir ter povzročajo gnitje, ugodne življenjske pogoje, kakor mokrotno toploto in zaduhel zrak. Vsled gnitja lahko zgubiš na teden 0,5—2,5 odstotkov vsega krompirja.

3. Šramba naj bo hladna klet, kjer pa krompir ne zmrzuje; toda preblizu pečij ne sme biti ta šramba. Klet naj bo suha in se mora dati lahko prezračevati. Zrak ne sme biti mrzel pod 4 Celzijeve stopinje in na noben način stopiti pod ledišče. Ko imamo krompir že shranjen v kleti, pa ne sme imeti njega toplota nad 8—9 Celzijeve stopinje toplote. Krompir trpi že pri 2—3 stopinjah čez ledišče, pri 1 stopinji mrzloti se lahko poškoduje, toda si lahko še opomore. Pri 2—3 stopinjah mrzloti pa postane neporaben. Po zimi je prostor lahko svetel toda neposredno ga naj ne obsije sonce. Ako krompir začne poganjati cime, se prostor naj zatemni.

4. Ako si imel v kleti že prej krompir in se morebiti nahajajo tamkaj kali boleznij, odstrani in pokončaj jih temeljito! Pred vsem zmeti dobro klet in poškopri tla in stene do 70 cm visoko z apnenim beležen. Zažgi v ponvi žvepla, zapri prostor in ga prezračij šele prihodnji dan. Ako uporabljaš večji prostor le za šrambo krompirja, pobeli ga iznova z apnenim beležen, kteremu si primeal galuna.

5. Predno krompir spraviš v klet, preberi ga dobro! Odstrani ves gnij, ranjen obtočen ali kako drugače bolan ali sumljiv krompir in vse druge tuje rastlinske dele. Ne očiščaj pa tudi gomoljev na pretiran način s pranjem in brisanjem, ampak pusti na njih suho zemljo. Če je krompir gladek, se ga ne drži zemlja, potem njega posamezne plasti popraši s koksovim premogom (1/2 kg na 100 kg krompirja) ali pepelom, da se sprejme obhajajoča mokrota. Ne odtrgaj cim, ker je to nenaravno; zmanjša se trpežnost in uporabnost krompirja.

6. Krompir spravi na suho podlago, ki sicer pušča skozi mokroto, toda je ne posesa; tako ne namoči izpuhtela mokrota spodnjih krompirjevih plastij, da bi začele gniti. Ne nasipaj toraj krompirja na slamo, stare vreče i. t. d., ampak na prekle, ki ne ležijo na zemlji, ali deske na plast koka, pepela ali debelega peska. V večjih kletih nabij na stene late, da lahko odhaja mokrota.

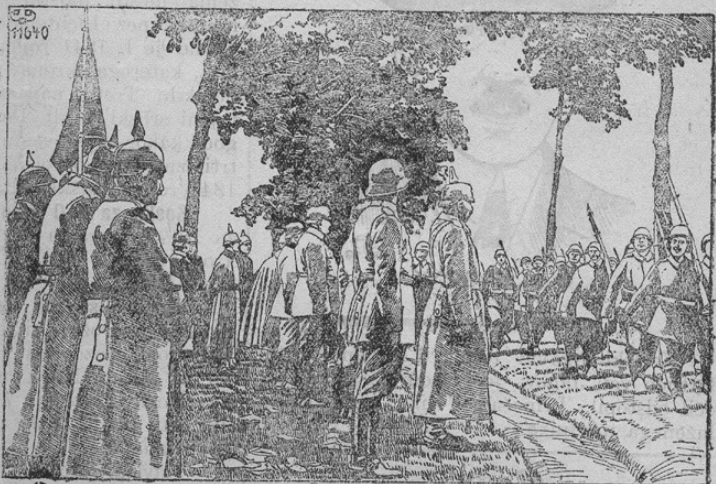
7. Odvišna voda gomoljev naj izpuhti; zato pa nasipaj krompirja le polagoma v klet plast za plastjo; ne nasipaj plast krompirja prej na drugo plast, dokler ni vsakokratna gornja plast suha. Ne nasipaj krompirja bolj visoko nego 80 cm, ker se sicer krompir segreje in se začne potiti ter se zlasti krompir s tankim olupom rani s pritiskom, na kar začne gniti. Ko vsipavaš v klet krompir, ne meči in ne butaj ga. Proti spomladi naj bo plast krompirja le še 50 cm visoka.

8. Prezračuj redno šrambo, ako je toplota zunanega zraka nižja nego v kleti, toda se ledišče še ni doseglo. Ako pa stoji toplomer že pod lediščem, zapri popolnoma klet; ravnotako zapri vse odprtine, če je zunaj bolj toplo kakor zrak v kleti.

9. Oglej in preberi tuintam krompir! Ako ga imaš več meterskih stotov, premeči ga čestokrat, zlasti proti spomladi. Rabi pri tem vile, kojih klini spredaj niso ostrí, ampak imajo kroglice. Gomojje, kateri se ti zdijo gníli, odberi, porabi jih ali zavrži. Vpadla in modrovioličasta mesta so prvi znaki boleznij. Ako se pokaže mnogo mokrote, razprostri krompir ob suhem dnevu,

Nemški cesar ob Sommi.

Največji in največje boji na zapadu se vršijo ob reki Somme. Tukaj poskušajo združeni Angleži in Francozi z največjim naprom in s porabo največjih sil ter brez ozira na ogromne svoje krvave žrtve je-kleno nemško fronto predreti ter s tem splošno umikanje nemške armade povzročiti. Dolej se jim to seveda ni posrečilo; vkljub velikanskim svojim žrtvam dosegli so k večjemu to, da se je semintja kakšni nemški jarek izpraznil in zavzelo par metrov zadaj drugo pripravljeno postojanko. V ostalem pa je ostala nemška fronta neomahljiva ter nerazrušljiva. Nemški cesar, ki je od začetka vojne vedno v dotiki s hrabrimi svojimi armadami, je tudi junake ob Sommi opeto-

Der Kaiser an der Sommefront.

vano obiskal. Naša slika predstavlja enega teh posetov. Nemški cesar stoji s svojim spremstvom, medtem ko defilirajo mimo njega boreče se čete.

amiše smo se polastili doslej 6 parnikov in 17 ladij, večinoma polnih z vrednim blagom. Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. V Dobruški izjalovilo se je ob ruske kavaljerije in infanterije izvršen napadov. En sunek bolgarskih bataljonov je sovražnik iz prednjega polja naših postojank vzhodno od Ercheseca. Donavska armada premaguje odpor Rumunov in odira naprej — Makedonska fronta. Med jezerom Prespa in Černo ljuti artiljerijski boj. Močni napadi na visočine vzhodno od Paralovo so se razvili na čimnem izdržanju nemških lovskih bataljonov. Vzhodno od Vardarja obložili so Angleži nemške postojanke z močnim ognjem. En potem izvršeni sunek bil je zavržen. Obstrumi boji poizvedovalnih oddelkov.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Zmagovito prodiranje v Valahiji.

Avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 28. novembra. Uradno se danes razglašala:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Jožefa. Prekoračili smo reko Alt. V dolini Argesu je Curtea des Arges naša lasti. Ob siebenbürški vzhodni fronti zavrnile so naše straže močne ruske poizvedovalne oddelke.

Italijansko in južno-vzhodno bojišče. Nespremenjeno.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 28. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Nobeni večji boji. Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Južno-zapadno od Dünaburga povečal se je mestoma ogenj ruske artiljerije; drugače med morjem in Dnjestrom nobeni posebni dogodki. — Fronta nadvojvode Karla. Na siebenbürški vzhodni fronti mestoma živahnejši ogenj. Ruski poizvedovalni oddelki zavrženi. Alt je prekoračen. Pričete nadaljne operacije z dobrimi bojnimi uspehi za nas. Curtea de Arges je v naši roki.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. V Dobruški neznatno bojovno delovanje. Donavska armada je pridobila na zemlji. Včeraj smo zavzeli Giurgiu. — Makedonska fronta. Ljuti ogenj med jezerom Prespa in Černo ljuti je bil začetek močnih napadov, ki so jih peljali med Trnovico (severno-zapadno od Monastirja) in Matkovo ter pri Grunistu Rusi, Italijani, Francozi in Srbi proti nemško bolgarskim četam. Veliki skupni napad nasprotniških čet se je popolnoma izjalovil. Pod uničljivim učinkom našega artiljerijskega in infanterijskega ognja imel je sovražnik težke krvave izgube brez da bi dosegel le najmanjši uspeh.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

adi cesar udeležil. Ob koncu lova se je gospoda zopet pred Gödölö zbirala. Da bi pot skrajšal, jahal je cesar proti bližnjemu rojaškemu skladišču. Ko je prišel do duri, skočil je na straži stoječi vojak z bajonetom proti njemu in je dejal: „Nazaj!“ „—“ Jaz bočem skozi jezdit!“ rekel je cesar, ki je takoj vedel, da ga infanterist v svoji lovski obleki ne izpozna. „Tu notri ne sme noben civilist“, dejal je vojak. Cesar se je moral obrniti in na mnogo daljši poti do svojega spremstva jezdit. Drugi dan je naznanil oberst presenečenemu vojaku celo zadevo in mu dejal: Od danes naprej si korporal in ne bodeš več na straži stal. Da pa bodeš tudi, kakor je vsakega vojaka dolžnost, svojega cesarja odslej poznal, pošlje ti cesar svojo dobro zadeto sliko in sicer kar v desetih izdanih. S tem je izročil oberst vojaku deset zlatih tolarjev.

ko ni mraza, na suhi podlagi na prostem v tankih plasteh. Mokroto tudi zmanjšaš, če postaviš v klet posode, ki so napoljene do 1/3 njih visokosti z neugašenim apnom. Okrog te posode nasipaj mokrotnega krompirja.

Ako imaš manj krompirja, oglej si ga vsakih 8 dni in odberi z roko vse bolane in sumljive gomolje.

10. Ako imaš le 1 do 2 metrska stota krompirja, shranjuj ga v zabojih, ki slonijo na opeki. Deske zabojev se ne smejo stisniti, ampak naj imajo špranje. Prav pripraven je 2 metra visok zaboj, ki je tako urejen, da leži krompir na položni podlagi. Za odzemanje krompirja se nahaja nad dnom zaboja odprtina, katero zapiramo z zapohom. Ker vsak dan jemljemo krompir, gane se dan za dnevom ves krompir, se redno prezračiti in porabimo starejše plasti krompirja prej nego svežje.

Izkaz

doslej došlih daril za uredničenje spomenika padlim vojakom v Ptuj:

Okrajni odbor ptujski	K 2000.—
Graščak Quido v. Pongratz	K 1000.—
Župnijski urad v Sv. Marjeti	K 5.—
" " v Zavrču	K 20.—
" " Sv. Andrej sl. g.	K 20.—
Šolsko vodstvo Sv. Barbara v H.	K 22:14
" " Sv. Lovrenc dr. p.	K 5:13
Občina Pacinje	K 30.—

Skupna svota daril K 3102:27

V zmislu plemenitega namena in dolžnosti hvaležnosti napram našim junakom se prosi nadaljna darila!

Dr. Zimmermann.

Dr. Zimmermann

Za naslednika državnega tajnika v zunanji službi na Nemškem Jagowa bil je imenovan dosedanji podtajnik dr. Zimmermann.

Jagow.

G. v. Jagow

Nemški državni tajnik v zunanji službi Gottlieb von Jagow je glasom časniskih poročil odstopil. Prinašamo sliko tega veleza-sluznega uradnika.

Razno.

Priloga. Današnji številki „Štajerca“ smo dodali 4 strani priloge, tako da šteje skupno 12 strani. Vkljub temu smo morali še mnogo važnega gradiva izpustiti; objavi ga bomo, kolikor mogoče, v prihodnjih številkah.

Kranjski infanterijski regiment št. 17 je doživel visoko odlikovanje. Cesar je namreč izdal sledeče povelje na armado in mornarico: — „Zelim, da pripada Moj Mi po milosti božji dani prvorojeni sin odslej Moji vrli junški vojni sili in ga imenujem za obersta — imejitelja Mojega regimenta št. 17, ki se mora odslej imenovati „regiment Kronprinz“. Dunaj, 24. novembra 1916. Karl I. r. — Čestitamo vrlim kranjskim „Janežem“, ki so bili vedno hrabri vojaki, prav prisrčno k temu visokemu odlikovanju!

Umril je nepričakovane hitre smrti gosp. Blaž Kosel, gostilničar in hišni posestnik v Mariboru. Pokojnik je bil preje hišni posestnik in krčmar v Ptuju, Allerheiligengasse. Spadal je med najboljše ptujske meščane in bil pri mestnem ter kmetskem prebivalstvu splošno spoštovan. Izborni gospodar, možnačaj, kakor so v današnjih časih prav redki, bil je pokojni Kosel. Kdor ga je poznal, je moral tega resničnega in skozinskoz poštenega moža rad imeti. Pridno je pokojnik deloval tudi pri prostovoljnih gasilcih; nikdar se ni vstrašil dela, kadar je bilo treba bližnjemu pomagati. V političnem oziru je bil tudi vedno zvest naš somišljenik in prijatelj. Zanimivo je, da je bil pred več kot 15 leti v njegovi ptujski gostilni naš list „Štajerc“ ustanovljen. Pokojnika so prepeljali v Ptuj, kjer je bil poleg svoje žene v lastnem grobu pokopan. Odkrito žalujemo za tem vrlim možem in izražamo težko prizadeti družini svoje prisrčno sožalje. Lahka mu bodi zemljica!

Umril je v Ljutomeru v najboljši starosti po daljši bolezni splošno priljubljeni trgovec gospod Maks Höningmann. Pokojnik je pripadal splošno spoštovani meščanski družini. Bil je mnogo let član občinskega zastopa in županov namestnik, v kateri častni službi je nesebično in vzorno deloval. Bil je zvesto naprednega mišljenja in zato se ga bodemo vedno radi spominjali. Lahka mu zemljica!

Dunajska občina je ob priliki spremembe na našem prestolu ednoglasno sklenila: 1. da pusti izdelati vdanostno medajlo s sliko cesarja Karla in cesarice Cite; 2. da pusti izdelovati relief ali sliko, ki bode kazala poklonitev dunajskega občinskega zastopa pred cesarjem Karlom I.; 3. da podeli 200.000 K za vsled vojne v bedo prišle obrtnike, njih vdove in sirote; 4. da podeli 1.000.000 kron za uredničenje bolnišnice proti jetiki; 5. da izda spominsko knjižico na cesarja Franca Jožefa I. za šolsko mladino; 6. da imenuje vojni dom („Kriegerheimstätte“) št. I. odslej „Kaiser-Karl-Kriegerheimstätte Aspern“. Konečno se je še dunajskemu županu naročilo, da naj stopi zaradi stavbe spomenika za pokojnega cesarja v zvezo z avstrijsko vlado.

V Szegedinu so sklenili mestni zastopniki, da zgradijo pokojnemu cesarju spomenik.

Najstarejši vladar v Evropi je bil doslej pokojni naš cesar Franc Jožef I. Zdaj zavzema mesto najstarejšega vladarja l. 1840 rojeni knez Lichtenstein. Drugi najstarejši vladar je l. 1841 rojeni črnogorski kralj Nikita, katerega krona pa visi zdaj nekje v oblakih. Tretji najstarejši vladar je l. 1844 rojeni srbski kralj Peter, ki se mu enako godi kakor njegovemu prijatelju Nikiti. Četrtri izmed najstarejšimi vladarji pa je leta 1844 rojeni turški sultan Mehmed.

Goska za 210 kron. V Berlinu so te dni za 12 1/2 kilograma težko gos izkupili za 210 kron našega denarja. Pač dragocena pečenka!

Izumitelj strojne puške, tega grozovitega moralnega orožja, ki je ravno v sedanji vojni vso svojo grozovitost izkazalo, angleški inženir sir Hiram Maxim je dne 24. novembra umrl. Postal je 76 let star. Koliko mladih bitij pa je našlo prerano smrt vsled njegove iznajdbe!

Tatvina. Služkinji Ana in Lucija Hafner iz Libelč na Koroškem ste svojemu gospodarju trgovcu Dreyhorstu v Trbižu iz skladišča mnogo blaga pokradli; tudi ste našuntali nekega učenca k tatvini. Ukradeno blago, obstoječe iz sira, sveč, moke, mila itd., ste deloma v Libelče pošiljali, deloma pa za

poznejše čase shranjevali. Ana Hafner pa je imela ljubčeka v vojni. Temu je mnogo ukradenega blaga pošiljala. Ker pa je bila v istega vojaka tudi neka druga dekla zaljubljena, je ta iz ljubosumnosti Ano Hafner zaradi tatvine naznanila. Tako so prišli njej in njeni sestri na sled ter so ji izročili sodnji.

Velika tatvina. V velegostilni M o s s e r t Beljaku je bilo v zadnjem času potnikom za 421 kron obleke in perila pokradeno. Naposled so zasačili tata v osebi 27-letnega Franca K a l t z Spittala. Nekaj ukradenih stvari so še pri njemu našli.

V Pragi razmišljujejo mestni očetje o tem, da bi prekrstili enega mestnih trgov na ime pokojnega cesarja Franca Jožefa. Baje se bode določilo zato trg sv. Vaclava, ki je eden najlepših trgov na svetu in ki je bil tudi pozorišče vseh česko-narodnih priredb.

Zaplemba premoženja veleizdajalcev na Kranjskem. Uradni list v Gradcu poroča: C. k. deželna kot kazenska sodnija v Gradcu dovoljuje na predlog c. k. državnega pravdnikstva zaplembo v Avstriji se nahajajočega premakljivega premoženja obdolženecv zločina proti vojni sili države po § 327 v. k. z. in zločina veleizdaje po § 58 e. d. z.: 1. Viktorja Deisinger, rojenega 1883. leta v Škofji Loki, bivšega bančnega uradnika v Ljubljani; 2. Franca Gorec, rojenega 1894. leta v Veliki Loki, bivšega trgovskega učenca v Ljubljani; 3. Avgusta Jenko, rojenega 1894. leta v Ljubljani, bivšega visokošola v Ljubljani; 4. Franca Radešček, rojenega 1886. leta v Šent Petru pri Novem mestu, bivšega zavarovalnega uradnika v Ljubljani.

Vlomi. Doslej neznanji tatovi so vlomili v ptujsko proštnjo in pokradli precejšnjo množino koruze. — V nabiralnik mestne farnе cerkve v Ptuju je bilo v zadnjem času štirikrat vlomljeno in pri temu precej denarja pokradeno.

Prodaja življenskih sredstev v Ptuju. Da se nastavljanje kupcev pri prodajalnah in z njim zvezano potratenje časa prepreči, sklenili so merodajni činitelji sledeče: Za prebivalstvo po deželi v ptujskem okraju se bode živila v prodajalnah v Ptuju oddajalo le vsako sredo, vsak petek in vsako nedeljo, torej na dnevih, na katerih pridejo deželani itak v mesto. Ostali dnevi so določeni za mestno prebivalstvo. Oddati se bode zamoglo seveda vedno le toliko blaga, kolikor ga je ravno na razpolago. Kakor rečeno, velja ta določba le za ptujski sodnijski okraj. Upamo, da bode s tem neprijetno drenanje ob prodajalnah ponehalo. Ljudje naj se navadijo reda in naj ne bodejo tako razburjeni. Kar je mogoče, se itak stori, da se potrebščine na živilih preskrbi!

Okrajni zastop ptujski.

V zmislu naročila deželnega odbora štajerskega in sporazumno s c. k. okrajnim glavarstvom v Ptuju se hoče tudi naš okraj z vsemi sredstvi in vsem domoljubjem udeležiti velikega dela za

5. vojno posojilo.

V ta namen sklicuje podpisani za torek dne 5. decembra ob 9. uri dopoldne

sejo občinskih predstojnikov,

na kateri se bode razgovarjalo stvarno o potrebi, namenu in izvršitvi vojnega posojila. Na to sejo so povabljeni gg. občinski predstojniki, o katerih se zanesljivo pričakuje, da pridejo. Obenem pa naj pripeljejo seboj zapupnike, zlasti gg. župnike, odbornike, obč. tajnike itd.

Ob 11. uri istega dne pa se vrši potem plenarno zborovanje okrajnega zastopa, na katerega se vse člane okrajnega zastopa uljudno vabi.

V Ptuju, 30. novembra 1916.

Za okrajni odbor:

Jos. Ornic l. r.

načelnik.